

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА СЛУЖБА ЯКОСТІ ОСВІТИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА УСТАНОВА
«НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР
ВИЩОЇ ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

**МЕТОДИЧНІ
РЕКОМЕНДАЦІЇ**

**РОЗРОБЛЕННЯ
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ
ПРОГРАМИ
ТА НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ
ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ
ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ**
Видання друге

Київ
2026

УДК 377(072+073)

Укладачі:

ВІТРАНЮК Наталія, КАЧУР Ірина, ФУРМАНЮК

Валентина, Державна служба якості освіти

ІЩЕНКО Тетяна, ДУДНИК Тетяна, ДУДУС Тетяна,

Державна установа «Науково-методичний центр вищої та фахової передвищої освіти»

**ЗЕЛЕНИЙ Володимир, Відокремлений структурний підрозділ
«Верхньодніпровський фаховий коледж Дніпровського
державного аграрно-економічного університету»**

Рецензенти: ХОМЕНКО Микола, Державна установа

**«Науково- методичний центр вищої та фахової передвищої
освіти»**

**БОЙЧУК Ірина, Житомирський базовий фармацевтичний
коледж**

Відповідальна за випуск: ДУДУС Тетяна, Державна установа

**«Науково-методичний центр вищої та фахової передвищої
освіти»**

**Редактор: СЄРОВА Ірина, Державна установа «Науково-
методичний центр вищої та фахової передвищої освіти»**

ЗМІСТ

Основні терміни та їх визначення	5
Методичні рекомендації щодо розроблення освітньо-професійної програми	8
Додаток 1. Зразок освітньо-професійної програми	24
Методичні рекомендації щодо розроблення навчального плану підготовки фахівців освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр	40
Додаток 2. Зразок форми навчального плану	54
Перелік нормативних документів	

Методичні рекомендації щодо розроблення освітньо-професійної програми фахової передвищої освіти (у сфері фахової передвищої освіти) (далі – ОПП), навчального плану підготовки фахівців освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр, індивідуального навчального плану здобувача фахової передвищої освіти та шаблони вказаних документів розроблено відповідно до законів України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII, «Про фахову передвищу освіту» від 06.06.2019 № 2745-VIII (далі – Закон 2745), «Про вищу освіту» від 01.07.2014 №1556-VII (далі – Закон 1556), Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів фахової передвищої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 08.06.2026 № 899, Положення про акредитацію освітньо-професійних програм фахової передвищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 01.07.2021 № 749, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 13 грудня 2021 р. за № 1608/37230, інших нормативно-правових актів у сфері фахової передвищої освіти.

Методичні рекомендації мають орієнтовний характер.

ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ЇХ ВИЗНАЧЕННЯ

Академічна мобільність у фаховій передвищій освіті – можливість учасників освітнього процесу навчатися, викладати, стажуватися чи проводити дослідницьку (мистецьку, спортивну) діяльність в іншому закладі освіти (науковій установі) на території України чи поза її межами.

Атестація здобувачів фахової передвищої освіти – встановлення відповідності результатів навчання здобувачів фахової передвищої освіти вимогам ОПП та/або вимогам програми єдиного державного кваліфікаційного іспиту.

Загальні компетентності – універсальні компетентності, що не залежать від предметної області, але важливі для успішної подальшої професійної та соціальної діяльності здобувача в різних галузях та для його особистісного розвитку та є важливими для успішної соціальної адаптації, кар'єрного росту та навчання впродовж усього життя

Індивідуальний навчальний план – документ, що визначає послідовність, форму і темп засвоєння здобувачем освіти освітніх компонентів освітньої програми з метою реалізації його індивідуальної освітньої траєкторії та розробляється закладом освіти у взаємодії із здобувачем освіти за наявності необхідних для цього ресурсів.

Індивідуальна освітня траєкторія – персональний шлях реалізації особистісного потенціалу здобувача освіти, що ґрунтується на виборі здобувачем освіти видів, форм і темпу здобуття освіти, суб'єктів освітньої діяльності та запропонованих ними освітніх програм, освітніх компонентів і рівня їх складності, методів і засобів навчання, можливостей академічної мобільності, визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та інформальної освіти тощо. Індивідуальна освітня траєкторія формується з урахуванням здібностей, інтересів, потреб, мотивації,

можливостей і досвіду здобувача освіти, а також з урахуванням спеціальних законів.

Компетентність – динамічна комбінація знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність.

Кредит Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі – кредит ЄКТС) – одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження здобувача фахової передвищої освіти, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин. Навантаження одного навчального року за денною формою навчання становить, як правило, 60 кредитів ЄКТС.

Освітній компонент – складова ОПП (навчальна дисципліна, практика, курсова робота (проєкт), кваліфікаційна робота (проєкт), спрямована на досягнення визначених результатів навчання, якій встановлено форму підсумкового контролю та визначено кількість кредитів ЄКТС.

Освітньо-професійна програма у сфері фахової передвищої освіти – єдиний комплекс освітніх компонентів (навчальних дисциплін, індивідуальних завдань, практик, контрольних заходів тощо), спрямованих на досягнення визначених результатів навчання, що дає право на отримання визначеної освітньої та професійної кваліфікації.

Освітня кваліфікація – визнана закладом освіти чи іншим уповноваженим суб'єктом освітньої діяльності та засвідчена відповідним документом про освіту сукупність встановлених стандартом освіти та здобутих особою компетентностей та/або результатів навчання.

Професійна кваліфікація – визнана або присвоєна/підтверджена суб'єктом, уповноваженим на це законодавством, та

засвідчена відповідним документом стандартизована сукупність здобутих особою компетентностей та/або результатів навчання, що дає змогу здійснювати всі трудові функції, визначені відповідним професійним стандартом.

Результати навчання – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, набуті у процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньо-професійної програми або окремих освітніх компонентів.

Спеціалізація – складова спеціальності, що затверджується відповідними урядовими структурами та/або визначається закладом фахової передвищої освіти і передбачає профільну спеціалізовану освітньо-професійну програму підготовки здобувачів фахової передвищої освіти.

Спеціальні компетентності – компетентності, актуальні для предметної області та важливі для успішної професійної та/або подальшої навчальної діяльності за певною спеціальністю.

Стейкхолдери – фізичні та юридичні особи, зацікавлені в реалізації конкретної ОПП, пов'язані з її втіленням/реалізацією та/або впливом на її структуру, зміст та якість.

Структурно-логічна схема ОПП – логічна послідовність та взаємозв'язок освітніх компонентів, включених до ОПП для досягнення заявлених цілей та результатів навчання.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО РОЗРОБЛЕННЯ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

1. У межах ліцензованої спеціальності заклад фахової передвищої освіти розробляє освітньо-професійні програми та затверджує їх відповідно до положення про організацію освітнього процесу у відповідному закладі фахової передвищої освіти. Основою для розроблення освітньо-професійної програми є стандарт фахової передвищої освіти за відповідною спеціальністю (за наявності).

2. Освітньо-професійна програма містить:

- назву освітньо-професійної програми;
- галузь знань та спеціальність;
- спеціалізацію (предметну спеціальність) (за наявності);
- інформацію про мову (мови) викладання;
- форми здобуття освіти за цією освітньо-професійною програмою;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за програмою;
- обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття ступеня фахової передвищої освіти за відповідною спеціальністю;
- перелік обов'язкових загальних та спеціальних компетентностей випускника;
- зміст підготовки здобувачів освіти, сформульований у термінах результатів навчання (програмних результатів навчання);
- вимоги професійних стандартів (за наявності);
- перелік освітніх компонентів і логічну послідовність їх виконання;
- відкритий перелік освітніх компонентів для вільного вибору здобувачів освіти (кількісні характеристики вибіркової складової (обсяг кредитів, кількість компонентів), без конкретизації назв вибірових освітніх компонентів);
- форми атестації здобувачів освіти;

вимоги до системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
потенційно-можливі (придатні) місця працевлаштування випускника.

Під час розроблення ОПП та навчальних планів слід дотримуватися вимог статей 7 та 49 Закону 2745 в частині обсягів кредитів ЄКТС та змістового наповнення. До затвердження стандартів фахової передвищої освіти другого покоління заклади фахової передвищої освіти мають керуватися відповідними стандартами фахової передвищої освіти першого покоління з урахуванням змін у законодавстві та вимог Національної рамки кваліфікацій.

З 2025 року під час організації вступної кампанії та формування конкурсних пропозицій і внесення змін до освітньо-професійних програм заклади освіти керувалися наказом Міністерства освіти України від 19.11.2024 № 1625 та таблицею відповідності спеціальностей переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 07 липня 2021 року № 762) (Список 1), спеціальностям переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2024 року № 1021) (Список 2). До затвердження нових стандартів для спеціальностей чинні стандарти, затверджені у 2021-2025 роках для спеціальностей за цифровими кодами (075, 211, 223 тощо). Наприклад, освітньо-професійна програма «Ветеринарна медицина» розроблена на основі Стандарту фахової передвищої освіти зі спеціальності 211 Ветеринарна медицина галузі знань 21 Ветеринарна медицина освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 30.11.2021 № 1285 (далі – Стандарт), введеного в дію з 2021/2022 навчального року. Зазначений Стандарт до введення нових стандартів є чинним для спеціальності 211 Ветеринарна

медицина галузей знань Ветеринарна медицина та Ветеринарія та для спеціальності Н6 Ветеринарна медицина галузі знань Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина.

Для окремих спеціальностей закладам фахової передвищої освіти під час перехідного періоду було надано право вибору.

Наприклад, перехід зі спеціальності 076 Підприємництво і торгівля був можливим на спеціальність D3 Менеджмент або на спеціальність D7 Торгівля.

При цьому чинними наразі є два стандарти (076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, 073 Менеджмент), проте ними визначений різний обсяг ОПП в кредитах ЄКТС. Яким обсягом кредитів ЄКТС (120 чи 150) слід керуватися розробникам ОПП до затвердження нових стандартів? Якщо заклад обрав перехід на D3 Менеджмент, то необхідно керуватися обсягом кредитів ЄКТС із стандарту 073 Менеджмент – 150 кредитів. Під час переходу враховується змістова складова ОПП: якщо назва ОПП більше підходить до менеджменту – обирається D3 Менеджмент, якщо до торгівлі – D7 Торгівля, при цьому застосовується відповідний стандарт. Якщо є необхідність (доцільність) збереження окремих загальних компетентностей та спеціальних компетентностей з іншого стандарту – їх можна внести як загальні та спеціальні компетентності від закладу освіти.

Право закладу освіти визначати термін навчання 2 роки 10 місяців для спеціальності D3 Менеджмент на основі стандарту 076 Підприємництво та торгівля до моменту затвердження та введення в дію нового стандарту спеціальності D3 Менеджмент не зберігається.

Такий принцип зберігається за всіма спеціальностями, де передбачений подібний вибір.

Для сфери фахової передвищої освіти наразі не передбачено право на міждисциплінарні програми. За наявності назви ОПП в рамках однієї спеціальності, яка по суті передбачає приховану міждисциплінарність, введення власних компетентностей і результатів навчання є обов'язковим.

Підготовка фахових молодших бакалаврів на основі професійно-технічної, фахової передвищої освіти, вищої освіти не дає підстав для невиконання стандарту ФПО.

Нормами частини сьомої статті 7 Закону України «Про фахову передвищу освіту» передбачено, що «обсяг освітньо-професійної програми фахового молодшого бакалавра на основі професійної освіти, фахової передвищої освіти або вищої освіти визначається закладом фахової передвищої освіти з урахуванням визнання раніше здобутих результатів навчання. Обсяг такої програми становить не менше 50 відсотків загального обсягу освітньо-професійної програми на основі профільної середньої освіти». У разі застосування під час розробки ОПП цієї норми в ОПП та/або навчальному плані додається пояснення щодо порядку, обсягу та змістової складової визнання раніше здобутих результатів навчання для підтвердження повноти виконання стандарту фахової передвищої освіти.

ОПП розробляють за участю заінтересованих сторін – здобувачів освіти, випускників закладів фахової передвищої освіти, педагогічних працівників, роботодавців тощо. Відповідно до пункту 10 частини 5 статті 41 Закону 2745 органи студентського самоврядування вносять пропозиції щодо змісту ОПП.

Відповідно до пункту 2 частини 2 статті 17 Закону 2745 заклад фахової передвищої освіти має визначити і послідовно дотримуватися процедур розроблення, затвердження, реалізації, періодичного перегляду та оновлення ОПП, які забезпечують відповідність їх змісту стандартам фахової передвищої освіти (професійним стандартам – за наявності), декларованим цілям закладу освіти з урахуванням позицій заінтересованих сторін.

Під час розроблення ОПП фахової передвищої освіти з галузей знань D Бізнес, адміністрування та право, F Інформаційні технології тощо у непрофільних закладах освіти необхідно враховувати вимоги пункту 1 критерію 1 Положення про акредитацію освітньо-професійних програм фахової передвищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 01 липня 2021 р. № 749: ОПП повинна мати чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу освіти (специфіці закладу освіти) та

визначаються з урахуванням позицій і потреб заінтересованих сторін, тенденцій розвитку ринку праці.

Обов'язковою складовою будь-якої ОПП є мета. Якісно сформульована мета ОПП має відповідати вимогам 5 рівня національної рамки кваліфікацій (фаховий молодший бакалавр), характеризувати в межах діяльності закладу освіти формування майбутньої професійної діяльності випускника, його професійного призначення, сфери діяльності та рівня відповідальності та має відображати:

- ✓ Професійний профіль випускника (кого готує програма).
- ✓ Актуальність та суспільна затребуваність підготовки (чому така підготовка потрібна).
- ✓ Професійне призначення випускника (що вмітиме робити випускник).
- ✓ Сферу та фокус професійної діяльності (у якій сфері працюватиме випускник).
- ✓ Ціннісні орієнтири професійної діяльності (на яких цінностях ґрунтуватиметься його діяльність).
- ✓ Професійну автономію та відповідальність (за що відповідатиме та наскільки самостійно діятиме випускник).

Формула правильно вибудованої мети: Підготовка фахівця + для якої сфери діяльності + для яких професійних завдань + з яким рівнем відповідальності + на яких цінностях.

Для оцінювання якості сформульованої мети ОПП доцільно застосовувати додаткову перевірку:

- Чи зрозуміє роботодавець, кого саме готує програма?
- Чи зрозуміє абітурієнт, чим займатиметься випускник після завершення навчання?
- Чи можна за текстом мети відрізнити цю програму від інших освітньо-професійних програм?

Якщо після вилучення назви ОПП та/або спеціальності з тексту мети неможливо визначити сферу майбутньої професійної діяльності випускника, така мета потребує доопрацювання. Мета ОПП має містити щонайменше одну ознаку, яка дає змогу відрізнити

її від мети програм інших спеціальностей або інших ОПП тієї самої спеціальності.

Приклади правильно сформульованої мети ОПП:

- 1) Підготовка відповідно до запитів сучасного ринку праці, тенденцій розвитку інженерії програмного забезпечення фахівців, здатних успішно виконувати типові спеціалізовані задачі в галузі інформаційних технологій, зокрема, розробки мобільних додатків та програмного забезпечення Інтернету речей, або у процесі навчання, керуючись концептуальними засадами соціальної відповідальності, доброчесності та сталого розвитку; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях. Завдання, які здатен виконувати випускник, можуть характеризуватися певною невизначеністю умов»
- 2) Підготовка фахівців, здатних виконувати типові професійні завдання у сфері будівництва, технічного обстеження будівель і споруд та операцій з нерухомістю, здійснювати збір і аналіз технічної інформації, брати участь у проектуванні, будівництві та експлуатації об'єктів, нести відповідальність за результати професійної діяльності та діяти на засадах професійної етики, безпеки та сталого розвитку.

ОПП фахової передвищої освіти можуть мати корекційно-розвитковий складник для осіб з особливими освітніми потребами.

Загальні рекомендації щодо розроблення ОПП

Під час розроблення ОПП заклад фахової передвищої освіти, керуючись пунктом 6 частини 1 статті 1 Закону 2745 та стандартом фахової передвищої освіти з відповідної спеціальності, самостійно формує перелік та зміст освітніх компонентів ОПП, спрямованих на досягнення результатів навчання, що дає право на отримання освітньої та професійної кваліфікації. При цьому необхідно дотримуватися вимог Закону 2745 та стандарту фахової передвищої освіти, зокрема:

- мінімум 50 відсотків обсягу ОПП має бути спрямовано на набуття компетентностей та забезпечення результатів навчання за спеціальністю, визначених стандартом фахової передвищої освіти (якщо інше не передбачене стандартом освіти);

- ОПП фахової передвищої освіти має передбачати освітні компоненти для **вільного вибору здобувачів освіти** в обсязі, що становить **не менше 10 відсотків** загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для ОПП фахової передвищої освіти.

Відкритий перелік освітніх компонентів для вільного вибору здобувачів освіти визначаються розробниками освітньо-професійної програми самостійно (обсяг пропозиції таких дисциплін у відкритому переліку має становити не менше подвійного загального обсягу навчальних дисциплін для вільного вибору здобувачів освіти у кредитах ЄКТС). В ОПП не вказують назву освітніх компонентів за вибором здобувача освіти, при цьому їм встановлюють кредити ЄКТС та визначають форми підсумкового контролю. Процедура реалізації права здобувача освіти на вільний вибір навчальних дисциплін визначається положенням про організацію освітнього процесу закладу фахової передвищої освіти.

Здобувач фахової передвищої освіти має право обирати деякі освітні компоненти самостійно і такий вибір не обмежується ОПП, за якою проводять навчання. *«...При цьому здобувачі фахової передвищої освіти, які планують у подальшому вступати до закладів вищої освіти, мають право обирати навчальні дисципліни, що пропонуються для здобувачів вищої освіти, за погодженням з керівником закладу фахової передвищої освіти» (пункт 17 частини 1 статті 54 Закону 2745).*

Заклади фахової передвищої освіти під час розроблення ОПП можуть встановлювати додаткові компетентності, результати навчання та форми атестації здобувачів освіти (у тому числі для забезпечення спеціалізації) на реалізацію яких спрямовують залишок кредитів ЄКТС (близько 40 відсотків обсягу ОПП), які забезпечуються освітніми компонентами.

Усі ці освітні компоненти мають бути спрямовані на набуття здобувачем фахової передвищої освіти компетентностей, які передбачають здатність особи вирішувати типові спеціалізовані задачі в окремій галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів відповідних наук та може характеризуватися певною невизначеністю умов,

відповідальністю за результати своєї діяльності; здійсненням контролю інших осіб у визначених ситуаціях (частина перша статті 7 Закону України 2745).

Під час розроблення ОПП освітнім компонентам встановлюють кредити ЄКТС та форми підсумкового контролю. Навчальні дисципліни і практики планують, як правило, в обсязі 3 і більше кредитів ЄКТС. Не рекомендовано встановлювати освітнім компонентам величини кредитів, котрі не є цілими числами.

Під час визначення кількості освітніх компонентів у ОПП та їх обсягу необхідно також враховувати таке:

- обсяг освітньо-професійної програми визначається в кредитах ЄКТС, строк навчання визначається в роках (або роках і місяцях);
- обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин;
- навантаження одного навчального року за денною формою здобуття освіти становить, як правило, 60 кредитів ЄКТС;
- оптимальна кількість освітніх компонентів на навчальний рік (обов'язкових і вибіркових з урахуванням практик) становить 16 та відповідно до 8 на семестр;
- до переліку освітніх компонентів не входять заходи семестрового контролю. Якщо формою підсумкового контролю з дисципліни є екзамен(и), на підготовку та складання екзамену передбачається один кредит ЄКТС у межах загального обсягу кредитів, відведених на відповідну дисципліну.
- курсова робота (проект), що має міждисциплінарний характер, може виділятися як окремий освітній компонент (обсяг не менше 3-х кредитів ЄКТС). Якщо курсова робота планується як окремий модуль дисципліни, то на нього виділяється не менше одного кредиту ЄКТС.
- практична підготовка в ОПП планується в кредитах ЄКТС;
- кредити ЄКТС плануються на атестацію здобувачів фахової передвищої освіти.

Заклад фахової передвищої освіти розподіляє освітні компоненти на обов'язкові та компоненти для вільного вибору здобувачів освіти.

Освітні компоненти, які входять до обов'язкових, позначають ОК 1, ОК 2, ... (де ОК – обов'язковий компонент, а 1 – порядковий номер у переліку обов'язкових освітніх компонентів). Освітні компоненти, які входять до вибірових (за вибором здобувача освіти), позначають ВК 1, ВК 2, ..., (де ВК – вибіровий компонент, а 1 – порядковий номер у переліку вибірових освітніх компонентів).

Звертаємо увагу, що сума кредитів ЄКТС усіх освітніх компонентів ОПП з урахуванням атестації здобувачів освіти не може перевищувати обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття ступеня фахової передвищої освіти, визначеного стандартом фахової передвищої освіти з відповідної спеціальності.

Спеціалізації. Заклад фахової передвищої освіти у межах ліцензованої спеціальності може запроваджувати спеціалізації. Стандарти фахової передвищої освіти не встановлюють рекомендованих (орієнтовних) переліків можливих спеціалізацій, окрім випадків, передбачених законодавством.

У разі відсутності переліку можливих спеціалізацій, встановлених/визначених законодавством, заклад освіти визначає їх самостійно.

Спеціалізація має передбачати певний профіль у рамках спеціальності. Наприклад, спеціальність А5 Професійна освіта (за спеціалізаціями) має значну кількість спеціалізацій, але всі вони уточнюють профіль підготовки: Будівництво і зварювання; Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології; Машинобудування; Технологія виробів легкої промисловості.

У галузі знань А «Освіта» формування спеціалізацій та інші особливості галузі регламентовано наказами Міністерства освіти і науки України від 03.07.2025 № 966 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо особливостей реалізації освітніх програм у галузі знань А «Освіта»» та від 12.02.2025 № 192 «Про затвердження Переліку предметних спеціальностей спеціальності А4 Середня

освіта (за предметними спеціальностями), спеціалізацій предметної спеціальності А4.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література (із зазначенням мови)), спеціалізацій спеціальностей А5 Професійна освіта (за спеціалізаціями) та А6 Спеціальна освіта (за спеціалізаціями), за якими здійснюється розміщення державного (регіонального) замовлення», зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 27 лютого 2025 року за № 322/43728.

Під час розроблення ОПП за спеціалізацією заклади фахової передвищої освіти можуть встановлювати додаткові вимоги до компетентностей, результатів навчання та форм атестації, які відображають потреби конкретних спеціалізацій. Заклади фахової передвищої освіти мають право використовувати інші формулювання спеціальних компетентностей і результатів навчання, забезпечуючи при цьому, щоб сукупність вимог ОПП повністю охоплювала всі вимоги Стандарту.

Назва ОПП, яку запроваджує заклад фахової передвищої освіти, як правило, збігається з назвою спеціалізації. Наприклад, спеціальність «Музичне мистецтво» спеціалізація «Інструментальне мистецтво» – ОПП «Інструментальне мистецтво».

Під час розроблення ОПП, яка передбачає присвоєння додаткової кваліфікації (поєднання спеціальностей), що зазвичай застосовується під час підготовки педагогічних працівників, формується одна ОПП. При цьому обов'язкові освітні компоненти цієї програми забезпечують виконання Стандарту з відповідної спеціальності, а освітні компоненти за вибором закладу освіти спрямовуються на формування компетентностей і результатів навчання для присвоєння додаткової кваліфікації (спеціалізації).

Заклад освіти також має право створювати окремі ОПП в рамках однієї спеціалізації. Такі програми мають різні назви та акредитуються як окремі ОПП.

Практична підготовка здобувачів фахової передвищої освіти є обов'язковою складовою ОПП, яка дає змогу набути практичні навички та спеціальні компетентності, досягти результатів навчання, необхідних для подальшої професійної діяльності.

В ОПП практична підготовка здобувачів фахової передвищої освіти залежно від спеціальності (спеціалізації), може відображатися як навчальна, виробнича (технологічна, експлуатаційна, конструкторська, педагогічна, медична, економічна тощо), переддипломна.

До переліку освітніх компонентів ОПП включають усі види практики, зазначають їх обсяг у кредитах ЄКТС та форми підсумкового контролю. У структурно-логічній схемі ОПП відображають логічну послідовність виконання видів практики.

Обсяг кредитів, що відводиться на різні види практичного навчання, не залежить від загальної кількості кредитів ОПП. Водночас сума кредитів ЄКТС усіх видів практичного навчання не має бути меншою, ніж 10 відсотків від обсягу кредитів ЄКТС, необхідного для здобуття ступеня фахової передвищої освіти.

Здобувачі фахової передвищої освіти вечірньої, заочної та дистанційної форм здобуття освіти проходять усі види практики, що визначені освітньо-професійною програмою та навчальним планом для денної форми здобуття освіти.

Здобувачі фахової передвищої освіти, які працюють відповідно до фаху, звільняються від проходження окремих практик із зарахуванням відповідних кредитів ЄКТС і проведенням контрольних заходів в порядку, визначеному положенням про організацію освітнього процесу в закладі фахової передвищої освіти.

Здобувачам фахової передвищої освіти, які раніше здобули професійну (професійно-технічну), фахову передвищу або вищу освіту, проходження практичної підготовки визнається (зараховуються) на підставі порівняння результатів навчання або їм надається можливість проходження практик, що передбачають набуття інших компетентностей, у тому числі визначених стандартами фахової передвищої, вищої освіти або професійними стандартами (за їх наявності) або результатів навчання з внесенням відповідних змін до їх індивідуальних навчальних планів.

Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та інформальної освіти, у тому числі як результат трудової діяльності

здобувача фахової передвищої освіти під час навчання або до його початку, або в разі проходження практики в умовах дистанційного навчання, визнаються в установленому закладом фахової передвищої освіти порядку як проходження відповідної(их) практики (практик).

Атестація здобувачів фахової передвищої освіти. Відповідно до частини 6 статті 49 Закону 2745 ОПП має містити інформацію щодо атестації здобувачів фахової передвищої освіти.

Форму атестації здобувачів фахової передвищої освіти та вимоги до неї визначає стандарт освіти зі спеціальності. Атестація може здійснюватися за такими формами:

- публічний захист (демонстрація) кваліфікаційної роботи;
- кваліфікаційний іспит (іспити);
- єдиний державний кваліфікаційний іспит (іспити) (для спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців з професій, для яких запроваджено додаткове регулювання. Перелік таких спеціальностей та порядок проведення єдиного державного кваліфікаційного іспиту затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 19.05.2021 № 497).

Стандарт може передбачати одну або дві обов'язкові форми атестації.

Водночас заклади освіти під час формування ОПП можуть встановлювати додаткові форми атестації здобувачів фахової передвищої освіти, зокрема ті, що відображають специфіку ОПП.

У разі відсутності стандарту зі спеціальності заклад освіти може обрати одну або дві обов'язкові форми атестації.

Звертаємо увагу, що атестація є освітнім компонентом ОПП, якому встановлюються кредити ЄКТС.

Загальноосвітня підготовка. Під час розроблення ОПП фахової передвищої освіти її обсяг зазначають для реалізації на основі повної загальної середньої освіти. Предмети профільної середньої освіти, за винятком тих, що інтегруються з відповідними освітніми компонентами (дисциплінами) ОПП, до неї не вносять.

Особливості підготовки здобувачів фахової передвищої освіти на основі інших рівнів освіти враховують під час розробки навчальних планів для різних основ вступу та форм здобуття освіти (одна ОПП – декілька навчальних планів, у тому числі окремо для заочної, дуальної та інших форм здобуття освіти).

Тривалість підготовки фахового молодшого бакалавра на основі базової середньої освіти не може перевищувати 4 навчальні роки, що забезпечується шляхом розрахунку оптимальної для профілю підготовки інтеграції освітніх компонентів і предметів освітньої програми профільної середньої освіти із використанням вимог Закону 2745 (частини п'ята – сьома статті 7).

До введення в дію Типової освітньої програми профільної середньої освіти за професійним спрямуванням (на перехідний період) для підготовки за освітньою програмою повної загальної середньої освіти застосовують Типову освітню програму профільної середньої освіти закладів освіти, що здійснюють підготовку молодших спеціалістів на основі базової загальної середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 01 червня 2018 р. № 570 «Про затвердження типової освітньої програми профільної середньої освіти закладів освіти, що здійснюють підготовку молодших спеціалістів на основі базової загальної середньої освіти» (з урахуванням змін у законодавстві).

Фізичне виховання. Для здобувачів освіти на основі базової середньої освіти на I-II курсах предмет «Фізична культура» включено до переліку базових предметів в обсязі 2 години на тиждень. Для здобувачів освіти III-IV курсів та тих, що вступили на навчання на основі повної загальної середньої освіти, заняття з фізичного виховання є обов'язковими і можуть включатися до ОПП з виділенням кредитів ЄКТС або як позакредитний освітній компонент.

Фізична культура шляхом проведення **обов'язкових занять** у закладах фахової передвищої освіти здійснюється відповідно до навчальних програм, затверджених у встановленому порядку (частина 4 статті 26 Закону України «Про фізичну культуру і спорт»).

Вивчення обов'язкових дисциплін з безпеки життєдіяльності, охорони праці та цивільного захисту передбачено законодавством: стаття 18 Закону України «Про охорону праці»; ст. 39, 41 Кодексу цивільного захисту України; п.п. 5, 19, 20 Постанови Кабінету Міністрів України від 26.06.2013 № 444 «Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях»; п.7 та додатку 1 у частині щодо створення і діяльності в Міністерстві освіти і науки України функціональної підсистеми навчання дітей дошкільного віку, учнів і студентів дій у надзвичайних ситуаціях (з питань безпеки життєдіяльності) Постанови Кабінету Міністрів України від 09.01.2014 № 11 «Про затвердження Положення про єдину державну систему цивільного захисту», а також п.2 НПАОП 0.00-4.12-05 «Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці»; Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці у закладах, установах, організаціях, підприємствах, підпорядкованих Міністерству освіти і науки України (наказ Міністерства освіти і науки України від 18.04.2006 № 304).

Введення вказаних дисциплін до ОПП є логічним. Рекомендовано віднести їх до освітніх компонентів, що формують загальні компетентності.

Державний стандарт професійної (професійно-технічної) освіти, відповідно до якого здобувачам фахової передвищої освіти надається робоча професія, не зазначається в ОПП як вимога професійних стандартів на рівні фахового молодшого бакалавра. Отримання робочої професії в рамках підготовки фахового молодшого бакалавра не заборонено законодавством, однак подання її як професійної кваліфікації за ОПП на рівні фахової передвищої освіти щонайменше некоректно.

Здобувачу фахової передвищої освіти присвоюються повна або часткова професійна кваліфікація відповідно до законодавства за результатами виробничої або переддипломної практики, практичної підготовки загалом.

Матриці відповідності в ОПП. Обов'язковими складовими ОПП є матриці відповідності компетентностей/результатів навчання освітнім компонентам ОПП.

1. Матриця відповідності компетентностей випускника освітнім компонентам ОПП відображає вплив освітнього компонента на забезпечення формування певної компетентності, що позначається знаком*. До матриці включають усі компетентності та обов'язкові освітні компоненти, визначені ОПП.

2. Матриця відповідності результатів навчання освітнім компонентам ОПП відображає вплив освітнього компонента на забезпечення досягнення результатів навчання, що позначається знаком*. До матриці включають усі результати навчання та обов'язкові освітні компоненти, визначені ОПП.

3. Матриця відповідності результатів навчання та компетентностей відображає вплив результатів навчання на забезпечення формування певних компетентностей, що позначається знаком*. До матриці, наведеної в пояснювальній записці стандарту фахової передвищої освіти зі спеціальності, додають результати навчання та компетентності, визначені закладом освіти та включені до ОПП.

Звертаємо увагу, що результати навчання є більш конкретизованими та змістовно ширшими за компетентності. Тому ситуація, коли освітній компонент формує лише одну компетентність, але водночас забезпечує декілька результатів навчання, свідчить про формальний характер матриці відповідності, відсутність реального змістового зв'язку між компетентностями та результатами навчання.

Вибіркові освітні компоненти, зокрема їх назви, недоцільно вносити до ОПП та матриць відповідності з огляду на їх вибірковий характер. Крім того, забезпечення окремих компетентностей і результатів навчання виключно вибілковими компонентами або лише одним обов'язковим освітнім компонентом створює ризик їх неналежного досягнення здобувачами освіти.

Забезпечення загальної компетентності «Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово» тільки ОК «Українська мова (за професійним спрямуванням)» не є вичерпним, оскільки законодавством України визнано, що мовою освітнього процесу є українська. Доцільно передбачати формування цієї компетентності більшістю обов'язкових освітніх компонентів ОПП.

Відповідності між компетентностями, результатами навчання та ОК, які їх забезпечують, мають корелюватися між собою.

Під час формування компетентностей закладу освіти недоцільним є дубляж змістовий або синонімічний компетентностей, визначених стандартом. Звужувати компетентності, визначені стандартом для специфіки освітньо-професійної програми, також не є доцільним, оскільки містить ризик невиконання стандарту спеціальності.

Доцільно вносити окремий результат навчання, якщо відсутній подібний у результатах навчання, визначених Стандартом, для ОК «Фізичне виховання», «Основи національного спротиву».

Затвердження та оприлюднення ОПП. ОПП у сфері фахової передвищої освіти затверджують відповідно до положення про організацію освітнього процесу закладу фахової передвищої освіти.

Відповідно до пункту 6 частини четвертої статті 79 Закону 2745 заклади фахової передвищої освіти зобов'язані оприлюднювати на своїх офіційних вебсайтах ОПП, що реалізуються у закладі фахової передвищої освіти, та перелік освітніх компонентів, передбачених відповідною програмою.

Забезпечення публічної, зрозумілої, точної, об'єктивної та своєчасної інформації про всі ОПП, умови і процедури присвоєння ступеня фахової передвищої освіти та кваліфікацій є невід'ємною складовою внутрішньої системи забезпечення якості освіти закладу фахової передвищої освіти.

Додаток 1. ЗРАЗОК ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Назва закладу фахової передвищої освіти

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

(назва освітньо-професійної програми)

фахової передвищої освіти

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ

Шифр і найменування

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

Код і найменування

КВАЛІФІКАЦІЯ

Назва освітньої кваліфікації

Назва професійної кваліфікації

ЗАТВЕРДЖЕНО*

_____/____

(протокол від «__» ____ 20__ р. № __)

Освітньо-професійна програма вводиться в дію з ____ 20__ р.

Керівник ЗФПО ____/____

(наказ від «__» ____ 20__ р. № __)

* затверджується органом, який визначений положенням про організацію освітнього процесу у закладі фахової передвищої освіти (педагогічна рада тощо)

Місто 20__ р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ освітньо-професійної програми

(за необхідності форму та кількість погоджень визначає заклад
фахової передвищої освіти самостійно)

Зазначається інформація щодо розгляду та схвалення проєкту
ОПП відповідно до нормативних документів закладу фахової
передвищої освіти (дата і номер протоколів засідань відповідної
циклової комісії (методичної/педагогічної ради)).

ПЕРЕДМОВА

Зазначається інформація про стандарт фахової передвищої освіти відповідної спеціальності, на основі якого розроблено ОПП. Вказується посилання на розміщення стандарту на офіційному вебсайті МОН.

Наприклад: ОПП розроблено на основі стандарту фахової передвищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 13.07.2021 № 801 «Про затвердження стандарту фахової передвищої освіти зі спеціальності 013 Початкова освіта освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр», введеного в дію з 2021/2022 навчального року.

URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/Fakhova%20peredvyshcha%20osvita/Zatverdzheni.standarty/2021/07/08/072.Finans.ban.kiv.sprava.strakhuvannya.08.07.docx>

У разі відсутності стандарту фахової передвищої освіти з відповідної спеціальності зазначають інформацію щодо документів, на основі яких розроблено ОПП.

Також зазначається інформація щодо голови та членів робочої групи (не менше двох осіб), які були розробниками ОПП.

Розроблено робочою групою у складі:

- 1.
- 2.
- 3.
- ...

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів (за наявності)*:

- 1.
- 2.
- 3.

*Рецензентами можуть бути представники академічної спільноти (науково-педагогічні, педагогічні працівники інших закладів вищої та фахової передвищої освіти, які здійснюють педагогічну діяльність у сфері освіти, що відповідає специфіці ОПП); професійного середовища (роботодавці, представники професійних спілок та асоціацій тощо), сфера діяльності яких відповідає специфіці ОПП, що рецензується.

1. Опис освітньо-професійної програми зі спеціальності _____
галузі знань _____ спеціалізація _____ (за наявності)

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу фахової передвищої освіти	
Освітньо-професійний ступінь	Вказується ступінь фахової передвищої освіти
Освітня кваліфікація	Освітня кваліфікація визначається згідно з частиною 5 статті 34 Закону України «Про освіту», частиною 2 статті 10 Закону України «Про фахову передвищу освіту» і складається з інформації про здобутий особою освітньо-професійний ступінь фахової передвищої освіти, спеціальність та спеціалізацію (за наявності), освітньо-професійну програму, з урахуванням вимог чинного стандарту на момент формування ОПП, Наприклад: фаховий молодший бакалавр з початкової освіти.
Професійна кваліфікація	Професійна кваліфікація вказується у разі присвоєння. Наприклад: вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти У разі присудження професійної кваліфікації закладом фахової передвищої освіти в ОПП подають стислий опис умов і порядку її присвоєння із посиланням на відповідний Професійний стандарт, орган, що його затвердив, та/або на законодавство, міжнародні угоди.

Кваліфікація в дипломі	Вказується кваліфікація, яка зазначається у дипломі. Наприклад: освітньо-професійний ступінь – фаховий молодший бакалавр. спеціальність – спеціалізація – (за наявності) освітньо-професійна програма – (зазначити назву).
Рівень кваліфікації згідно з Національною рамкою кваліфікацій	Освітньо-професійний ступінь фахового молодшого бакалавра відповідає 5 рівню Національної рамки кваліфікацій.
Офіційна назва освітньо-професійної програми	Назва містить ключові слова назви спеціальності (спеціалізації). Не зазначаються слова: освітньо-професійна програма, база навчання, кваліфікація, не проставляються лапки. Наприклад: Дизайн середовища Графічний дизайн Інструментальне мистецтво Транспортні технології (на автомобільному транспорті) Дошкільна освіта.
Форми здобуття освіти	Зазначаються ті, що застосовуються закладом освіти на підставі відповідного Стандарту.
Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття ступеня фахового молодшого бакалавра, термін (тривалість) навчання	Вказується 1) обсяг ОПП фахової передвищої освіти на основі повної загальної середньої освіти (профільної середньої освіти). 2) термін (тривалість) навчання (років) на основі всіх рівнів (форм), за якими проводиться підготовка (повна загальна середня освіта, базова середня освіта, кваліфікований робітник та інші.).

Наявність акредитації	Вказується інформація про акредитацію ОПП (реєстраційний номер і дата акредитаційного сертифіката/рішення (сертифікатів/рішень), найменування органу (органів) акредитації), період акредитації (термін дії сертифіката про акредитацію). Інформація подається у випадку наявності акредитації ОПП. У випадку наявності переоформленого сертифіката про акредитацію спеціальності (ОПП) на сертифікат про акредитацію ОПП у сфері фахової передвищої освіти, вноситься інформація щодо такого сертифіката (реєстраційний номер і дата акредитаційного сертифіката/рішення (сертифікатів/рішень), найменування органу (органів) акредитації), термін дії сертифіката про акредитацію). У випадку, якщо програма не акредитована, вказується строк, коли передбачається акредитація ОПП. Наприклад: ОПП не акредитована. Акредитацію ОПП передбачено у 20__ /20__ навчальному році або не передбачається.
Термін дії освітньо-професійної програми	Вказується термін дії ОПП до її наступного планового оновлення. Цей термін не може перевищувати періоду акредитації.
Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за програмою	Вказується рівень освіти: - базова середня освіта; - повна загальна середня освіта (профільна середня освіта); - професійна (професійно-технічної) освіта (із зазначенням спеціальностей); - фахова передвища освіта; - вища освіта.

	Зазначаються додаткові вимоги до рівня освіти осіб, визначені закладом фахової передвищої освіти для відповідної ОПП (у разі наявності).
Мова(и) викладання	Українська.
Інтернет-адреса постійного розміщення освітньо-професійної програми	Вказується актуальна інтернет-адреса сторінки цієї ОПП на сайті закладу фахової передвищої освіти.
2 – Мета освітньо-професійної програми	
Чітке та стисле формулювання цілей, які відповідають цілям та стратегії закладу освіти та визначаються з урахуванням позицій і потреб заінтересованих сторін, тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці (в одному – двох реченнях).* * Детальніше вимоги визначені вище	
3 – Характеристика освітньо-професійної програми	
Предметна область	Вказуються: - об'єкт(и) вивчення та/або діяльності (процеси, явища тощо або проблеми, які вивчаються); - цілі навчання (очікуване застосування набутих компетентностей); - теоретичний зміст предметної області (основні поняття, концепції, принципи, специфічні для цієї предметної області); - методи, методики та технології (якими має оволодіти здобувач фахової передвищої освіти для застосовування на практиці); - інструменти та обладнання (об'єкти/предмети, пристрої та прилади, які випускник має бути здатний застосовувати і використовувати в професійній діяльності).

	Вказуються особливості ОПП, які відображають унікальні характеристики програми та відрізняють її від інших подібних програм (необхідність спеціальної практики, стажування за кордоном, іноземна мова викладання, може вказуватися узгодженість цієї ОПП (окремих освітніх компонентів) із освітніми програмами закладів вищої освіти відповідної спеціальності, експериментальний характер ОПП тощо). Особливості освітньо-професійної програми мають переконливо демонструвати її унікальність та пояснювати, чому вступнику варто обрати саме цю програму серед інших аналогічних освітніх пропозицій. Практичне спрямування, поєднання теоретичної та практичної підготовки, врахування потреб регіону не вважаються особливостями.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Стисло вказуються види економічної діяльності, професійні назви робіт. Можливості професійної сертифікації. Наприклад (для спеціальності 013 Початкова освіта): Фаховий молодший бакалавр (або фахівець) підготовлений до виконання робіт в галузі економіки за Національним класифікатором України «Класифікація видів економічної діяльності ДК 009:2010», затвердженим і введеним в дію наказом Держспоживстандарту України від 11.10.2010 № 457 (зі змінами) Секція Р Освіта

	Розділ 85 Освіта Група 85.2 Початкова освіта Клас 85.20 Початкова освіта Фаховий молодший бакалавр (або фахівець) здатний займати первинні посади (орієнтовні) до професійних назв робіт за Національним класифікатором України «Класифікатор професій ДК 003:2010» (затверджено і надано чинності наказом Держспоживстандарту України від 28.07.2010 № 327 (зі змінами)) (зазначають код та професійну назву роботи) Наприклад: 3310 Вчитель початкових класів (з дипломом фахового молодшого бакалавра, молодшого бакалавра).
Академічні права випускників	Вказуються можливості для продовження навчання на рівні вищої освіти та/або у системі освіти дорослих. Наприклад: Продовження навчання за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій у системі освіти дорослих.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Стисло (до 3-х рядків) описуються основні підходи, методи та технології, які використовуються під час реалізації ОПП. Наприклад: студентоорієнтоване навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання тощо.
Оцінювання	Зазначається стислий опис основних методів оцінювання, що забезпечують вимірювання результатів навчання за ОПП. Наприклад: екзамени, тестування, модульні контрольні роботи, захист курсової роботи (проєкту), захист звіту з практики, публічний захист кваліфікаційної роботи тощо.

	Зазначається інформація щодо системи оцінювання результатів навчання здобувачів фахової передвищої освіти. Наприклад: оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти здійснюється: за 100-бальною шкалою, 4-бальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») тощо.
6 – Перелік компетентностей випускника	
Загальні компетентності	Вказуються: - компетентності, визначені стандартом фахової передвищої освіти спеціальності та, за наявності, визначені в професійному стандарті; - компетентності, визначені закладом фахової передвищої освіти. Перелік загальних компетентностей, визначених стандартом не є вичерпним. Заклад освіти має право запроваджувати в ОПП власні ЗК, якщо вони відповідають цілям ОПП та потребам стейкхолдерів. Водночас застерігаємо, що запровадження понад 5 ЗК може призвести до дублювання компетентностей стандарту або спроби штучно розширити перелік компетентностей без реальної потреби.
Спеціальні компетентності	Вказуються: - компетентності, визначені стандартом фахової передвищої освіти спеціальності та, за наявності, визначені в професійному стандарті; - компетентності, визначені закладом фахової передвищої освіти із врахуванням особливостей ОПП.

	Перелік спеціальних компетентностей корелюється з описом 5 рівня Національної рамки кваліфікацій. Під час формулювання власних спеціальних компетентностей доцільно забезпечувати їх належне обґрунтування та уникати дублювання компетентностей, визначених стандартом освіти. Кожній власній спеціальній компетентності має відповідати окремий програмний результат навчання, який відображає рівень її досягнення.
7 – Зміст підготовки здобувачів фахової передвищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання	
	- Вказуються відповідно до компетентностей: - результати навчання, визначені стандартом фахової передвищої освіти спеціальності та, за наявності, професійним стандартом; - результати навчання, визначені закладом фахової передвищої освіти. Уведення до ОПП власних результатів навчання є доцільним лише за умови наявності відповідних власних компетентностей, досягнення яких вони забезпечують.
8 – Ресурсне забезпечення реалізації освітньо-професійної програми	
Кадрове забезпечення	Вказуються специфічні характеристики кадрового забезпечення, залученого до реалізації ОПП з урахуванням вимог постанови Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 № 1187 (зі змінами).
Матеріально-технічне забезпечення	Вказуються специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення, необхідного для успішної реалізації ОПП, з урахуванням її мети, особливостей та вимог

	постанови Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 № 1187 (із змінами).
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Вказуються специфічні характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення з урахуванням вимог Постанови Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 № 1187 (із змінами).
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Вказуються укладені угоди про академічну мобільність (за умови їх фактичної реалізації)
Міжнародна кредитна мобільність	Вказуються укладені угоди про міжнародну академічну мобільність, про подвійне дипломування, тривалі міжнародні проекти, які передбачають включене навчання здобувачів освіти тощо (за умови їх фактичної реалізації).
Навчання іноземних здобувачів фахової передвищої освіти (за наявності)	Умови та особливості ОПП в контексті навчання іноземних громадян.

2. Перелік освітніх компонентів і логічна послідовність їх виконання

2.1. Перелік освітніх компонентів ОПП

Код о/к	Освітні компоненти ОПП (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота тощо)	Кількість кредитів ЄКТС	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові освітні компоненти ОПП			
OK1			
OK2			
...			
OKn			
...	Практична підготовка		
...			
...	Атестація здобувачів фахової передвищої освіти		
Загальний обсяг обов'язкових освітніх компонентів:			
Освітні компоненти для вільного вибору здобувачів освіти			
ВК 1			
ВК 2			
ВК 3			
Загальний обсяг освітніх компонентів для вільного вибору здобувачів освіти:			
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОПП			

2.2. Структурно-логічна схема ОПП

Структурно-логічна схема підготовки здобувача освіти відображає логічну **послідовність** вивчення освітніх компонентів та **взаємозв'язки** між ними. Її призначення полягає у забезпеченні логічної та послідовної підготовки здобувача освіти, за якої знання, уміння та навички, набуті під час вивчення попередніх освітніх компонентів, використовуються для опанування наступних та досягнення результатів навчання.

Структурно-логічну схему рекомендовано наводити у вигляді графічної схеми.

Під час формування структурно-логічної схеми **недоцільно:**

- ✓ наводити лише перелік освітніх компонентів за семестрами без відображення логічних взаємозв'язків між ними;
- ✓ розміщувати освітні компоненти з порушенням послідовності формування знань та компетентностей (вища математика раніше або одночасно з математикою; методика викладання дисципліни до завершення її вивчення тощо);
- ✓ не забезпечувати взаємозв'язок між теоретичною та практичною підготовкою;
- ✓ перевантажувати схему необґрунтованою кількістю зв'язків між усіма освітніми компонентами;
- ✓ включати ізольовані освітні компоненти, місце та роль яких у логіці підготовки фахівця не визначені;
- ✓ допускати невідповідність структурно-логічної схеми навчальному плану;
- ✓ формально відображати вибірккову складову без визначення її ролі у формуванні індивідуальної освітньої траєкторії здобувача освіти.

3. Форми атестації здобувачів фахової передвищої освіти

Вказують форми атестації, визначені стандартом фахової передвищої освіти зі спеціальності, закладом фахової передвищої освіти (за наявності) та вимоги до них. Зазначають документи, які отримує випускник на основі її успішного проходження.

Наприклад: Атестація здобувачів фахової передвищої освіти ОПП (назва), спеціальності (шифр, найменування) здійснюється у формі кваліфікаційного іспиту. Кваліфікаційний іспит спрямований на перевірку досягнень результатів навчання, визначених стандартом та ОПП. Заклад фахової передвищої освіти на підставі рішення екзаменаційної комісії присуджує особі, яка продемонструвала відповідність результатів навчання вимогам ОПП, освітньо-професійний ступінь фахового молодшого бакалавра та присвоює кваліфікацію (зазначити кваліфікацію). Особі, яка успішно

виконала відповідну ОПП, видають диплом фахового молодшого бакалавра. Атестація здійснюється відкрито і публічно.

4. Вимоги до системи внутрішнього забезпечення якості фахової передвищої освіти

Зазначають перелік процедур, визначених закладом фахової передвищої щодо розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОПП відповідно до частини 2 статті 17 Закону 2745. Перелік процедур має бути адаптований до специфічних особливостей ОПП та закладу освіти в цілому.

5. Вимоги професійних стандартів (за наявності)

Вказують повну назву Професійного стандарту, його реквізити та посилання на документ. Визначають особливості ОПП, пов'язані з наявністю Професійного стандарту (врахування під час розроблення та реалізації ОПП норм Професійного стандарту).

6. Матриця відповідності компетентностей випускника компонентам освітньо-професійної програми

	ОК 1	ОК 2	...	ОК n
ЗК 1				
ЗК 2	*			
ЗК 3				*
...				
СК 1			*	
СК 2		*		
СК 3				

Примітки: ОК 1 – обов'язковий компонент ОПП (визначено у переліку освітніх компонентів розділу 2).

ЗК 1 – загальна компетентність (визначена у розділі 6).

СК 1 – спеціальна компетентність (визначена у розділі 6).

* позначка означає, що певна компетентність забезпечується певним освітнім компонентом.

7. Матриця відповідності результатів навчання освітнім компонентам освітньо-професійної програми

	ОК 1	ОК 2	...	ОК n
РН 1	*			
РН 2		*		
...			*	
РН n				*

Примітка: РН 1 – результат навчання (визначений у розділі 7).

* позначка означає, що певний результат навчання забезпечується певним освітнім компонентом.

8. Матриця відповідності результатів навчання та компетентностей

Результати навчання	Компетентності							
	Загальні компетентності				Спеціальні компетентності			
	ЗК 1	ЗК 2	...	ЗК n	СК 1	СК 2	...	СК n
РН 1	*							
РН 2		*						
...			*					
РН n				*	*			

Примітки: РН 1 – результат навчання (визначений у розділі 7).

ЗК 1 – загальна компетентність (визначена у розділі 6).

СК 1 – спеціальна компетентність (визначена у розділі 6).

* позначка означає, що певний результат навчання забезпечується певними компетентностями.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО РОЗРОБЛЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОГО СТУПЕНЯ ФАХОВИЙ МОЛОДШИЙ БАКАЛАВР

Навчальний план – це нормативний документ закладу фахової передвищої освіти, що є основою для змістової складової підготовки фахівців за ОПП.

Заклад фахової передвищої освіти на підставі відповідної ОПП (освітньо-професійної програми та освітньої програми повної загальної (профільної) середньої освіти для підготовки фахівців на основі базової середньої освіти) розробляє навчальний план, який визначає перелік та обсяг освітніх компонентів у кредитах ЄКТС, їх логічну послідовність, форми організації освітнього процесу, види та обсяг навчальних занять, практичної підготовки, графік освітнього процесу, форми поточного і підсумкового контролю, що забезпечують досягнення здобувачем фахової передвищої освіти результатів навчання. Навчальний план складається для кожної ОПП за кожною формою і для кожної основи здобуття фахової передвищої освіти. Допускається навчання здобувачів освіти певної ОПП за різними навчальними планами.

Навчальний план затверджує керівник закладу фахової передвищої освіти та засвідчують печаткою закладу освіти.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ

Навчальний план містить загальні відомості та складається з таких розділів: графік освітнього процесу, зведені дані за бюджетом часу, практична підготовка, державна підсумкова атестація (для навчального плану на основі базової середньої освіти), атестація здобувачів фахової передвищої освіти, план освітнього процесу, перелік навчальних кабінетів і лабораторій, пояснення до навчального плану.

Загальні відомості

- повна назва органу управління, до сфери управління якого належить заклад освіти (Міністерство освіти і науки України або ін.);
- повна назва закладу фахової передвищої освіти (відокремленого структурного підрозділу закладу вищої освіти, іншої юридичної особи, основним видом діяльності якого є освітня діяльність у сфері фахової передвищої освіти);
- вид плану (навчальний);
- освітньо-професійний ступінь (фаховий молодший бакалавр);
- назва освітньо-професійної програми;
- шифр та найменування галузі знань;
- код та найменування спеціальності;
- назва спеціалізації (за наявності);
- форма здобуття фахової передвищої освіти;
- назва освітньої кваліфікації;
- назва професійної кваліфікації (за наявності);
- термін підготовки здобувачів фахової передвищої освіти (в роках);
- рівень освіти, на основі якого здійснюється підготовка здобувачів фахової передвищої освіти;
- гриф «ЗАТВЕРДЖУЮ» з підписом керівника закладу фахової передвищої освіти із зазначенням дати та скріпленням печаткою закладу освіти.

Розділ 1. Графік освітнього процесу

Графік освітнього процесу складають на весь період навчання. У графіку зазначають роки (курси), на кожен з яких передбачають календарні терміни семестрів, теоретичного навчання, види та терміни практик, семестрового контролю, атестації здобувачів фахової передвищої освіти, у тому числі підготовки кваліфікаційної роботи, канікул.

Для відображення відповідної інформації використовують умовні позначення.

Наприклад: Переддипломна практика обсягом 12 кредитів ЄКТС, відповідно до структурно-логічної схеми ОПП передбачена у 8 семестрі (IV курс). Відповідно у графіку освітнього процесу переддипломна практика (П), тривалістю 8 тижнів, зазначається для IV курсу (8 семестр) у визначені закладом освіти календарні тижні.

Графік освітнього процесу для здобувачів фахової передвищої освіти складають з урахуванням такого:

- навчальний рік, зазвичай, розпочинається 1 вересня, триває два семестри і охоплює теоретичне навчання, екзаменаційні сесії, практичну підготовку та канікули;

- тривалість навчального року (крім останнього року навчання) становить 52 тижні, з яких не менше ніж 8 тижнів становить сумарна тривалість канікул, а для осіб, які здобувають фахову передвищу освіту за дуальною формою здобуття освіти та на робочому місці (на виробництві), – перерва в теоретичному навчанні;

- тривалість теоретичного навчання, обов'язкової практичної підготовки та контрольних заходів становить не більше ніж 40 тижнів у навчальному році. До 4 тижнів можуть бути використані на атестацію здобувачів (на останньому році навчання), державну підсумкову атестацію для осіб, які одночасно здобувають повну загальну середню освіту (на другому році навчання), для перескладання контрольних заходів та повторного вивчення окремих освітніх компонентів тощо;

- максимальна рекомендована кількість годин навчальних занять на один кредит для здобувачів освіти становить 20 годин, крім здобувачів освіти денної форми здобуття освіти, які навчаються за освітньо-професійними програмами за спеціальностями 223 Медсестринство галузі знань 22 Охорона здоров'я, за спеціальностями 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація, 024 Хореографія, 025 Музичне мистецтво» галузі знань 02 Культура і мистецтво, за спеціальностями (предметними спеціальностями) 014.12 Середня освіта

(Образотворче мистецтво), 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво) галузі знань 01 Освіта/Педагогіка (ці нормативи діють також для назв спеціальностей та галузей знань відповідно до чинних переліків з урахуванням таблиці відповідності);

- форми семестрового контролю мають визначатися положенням про організацію освітнього процесу закладу освіти. Оптимальними для заходів семестрового контролю є такі параметри: до 5 екзаменів, до 6 заліків з відведенням на підготовку здобувача освіти до екзамену не менше двох днів;

- практики рахують у тижнях (орієнтовно один тиждень = 1,5 кредиту ЄКТС);

- навчальні та виробничі практики можна планувати як до, так і після екзаменаційних сесій. Практична підготовка, яку проводять з відривом від теоретичного навчання, у графіку освітнього процесу відображають окремо, тобто семестр поділяють на тижні теоретичного навчання і тижні практичної підготовки.

У графіку освітнього процесу наводять таблицю зведених даних за бюджетом часу (у тижнях) – тривалість теоретичного навчання, практик, семестрового контролю, атестації здобувачів фахової передвищої освіти, канікул за курсами і за весь період навчання.

Розділ 2. Практична підготовка

Зазначають перелік усіх видів практичної підготовки (навчальна, педагогічна/технологічна, переддипломна тощо), їх обсяг у кредитах ЄКТС, тривалість у тижнях та терміни проведення (семестри).

Бюджет часу на навчальну практику визначається з урахуванням того, що навчальна практика проводиться у спеціально відведений період навчального року або паралельно з навчальними заняттями з урахуванням тривалості навчального часу для здобувачів освіти та форми здобуття фахової передвищої освіти. Тривалість аудиторної роботи здобувача фахової передвищої освіти під час проведення навчальної практики не має перевищувати

24 академічних годин на тиждень (36 академічних годин на тиждень для практики у виробничих майстернях).

У разі планування навчальної практики без відриву від теоретичного навчання щотижнево по декілька годин (наприклад, пробні уроки), під час формування навчального плану кількість годин сумується і ділиться на 1,5 кредиту, результат в тижнях зазначається в розділі навчального плану «Практична підготовка». Доцільно процес розрахунку зазначити також у поясненні до навчального плану.

Розділ 3. Державна підсумкова атестація

Включається до навчального плану на основі базової середньої освіти і містить інформацію щодо форми проведення державної підсумкової атестації у відповідному семестрі та переліку навчальних предметів, визначених відповідно до законодавства.

Розділ 4. Атестація здобувачів фахової передвищої освіти

Зазначають інформацію щодо форми підсумкового контролю та її обсягу у кредитах ЄКТС у відповідному семестрі.

Розділ 5. План освітнього процесу

У плані освітнього процесу обов'язково зазначають перелік та обсяг усіх освітніх компонентів ОПП у кредитах ЄКТС та годинах, розподіл загального обсягу годин, закріплених за освітніми компонентами на аудиторні (лекції, лабораторні або практичні, семінарські) заняття та самостійну роботу здобувачів освіти, кількість навчальних тижнів у кожному семестрі (за необхідності — окремо кількість тижнів практичної підготовки), загальну кількість годин тижневого навантаження та обсяг кредитів ЄКТС, відведених на вивчення освітнього компонента за курсами та семестрами відповідно до структурно-логічної схеми, кількість екзаменів, заліків, курсових робіт (проєктів) та інші види навчального навантаження здобувачів освіти, спрямовані на досягнення результатів навчання, визначених ОПП.

Освітні компоненти розподіляють у плані освітнього процесу на обов'язкові та компоненти для вільного вибору здобувачами освіти.

Відкритий перелік освітніх компонентів для вільного вибору здобувачів освіти визначаються розробниками ОПП самостійно.

У навчальному плані доцільно відображати вибірккову складову за семестрами із зазначенням кількості кредитів ЄКТС, відведених на вибірккові освітні компоненти. Кредити вибірккової складової рекомендується розподіляти між семестрами рівномірно, з урахуванням послідовності вивчення освітніх компонентів ОПП.

Вибіркова частина навчального плану за формою і наданням інформації про освітню компоненту аналогічна обов'язковій і формується як сукупність кількості освітніх компонентів з зазначенням обсягу, семестру вивчення, форм проведення навчальних занять, форм підсумкового контролю та аудиторного/самостійного навантаження здобувача.

Конкретний перелік освітніх компонентів для вільного вибору здобувачами освіти визначається каталогом, який може переглядатися та оновлюватися відповідно до встановлених у закладі процедур без внесення змін до навчального плану. Конкретні назви таких освітніх компонентів вказуються в індивідуальному навчальному плані здобувача.

Під час розроблення навчального плану обов'язково необхідно враховувати, що:

- навантаження одного навчального року за денною формою здобуття освіти становить, як правило, 60 кредитів ЄКТС. Річний бюджет часу здобувача фахової передвищої освіти становить 1800 годин;
- орієнтовно кількість годин аудиторних занять в одному кредиті ЄКТС (денна форма здобуття освіти) для здобувачів фахової передвищої освіти може становити **від 33 відсотків до 66 відсотків** (1/3-2/3). Кількість аудиторних годин в одному кредиті ЄКТС може відрізнятись залежно від галузі знань і спеціальності: підготовка у сфері природничих наук, технічних спеціальностей тощо потребує більшого часу на роботу в лабораторіях та практичну підготовку. Водночас під час підготовки здобувачів освіти за спеціальностями соціально-

гуманітарного спрямування більше часу має виділятися на теоретичну підготовку та самостійну роботу здобувачів освіти;

- гранично допустиме аудиторне тижневе навантаження на здобувачів освіти I-II курсів в частині профільної середньої освіти становить 30 годин. Для медичних та мистецьких спеціальностей, термін навчання за якими на основі базової середньої освіти не перевищує 3,5 роки, граничне тижневе навантаження студентам може бути збільшено до 36 год у межах санітарно-гігієнічних норм. Частину годин з предмета «Фізична культура» (2 год на тиждень) не враховують під час визначення гранично допустимого тижневого навантаження студентів (наказ МОН від 01.06.2018 № 570);

- розподіл аудиторних занять між лекціями, практичними, семінарськими, лабораторними заняттями, а також між тижнями теоретичного та практичного навчання є прерогативою закладу освіти;

- складання заліків, зазвичай, проводять на останньому занятті;

- у плані освітнього процесу вказують кількість тижнів у семестрі згідно з графіком освітнього процесу;

- логічну послідовність вивчення освітнього компонента відображають у плані освітнього процесу за курсами та семестрами відповідно до його місця у структурно-логічній схемі ОПП;

- у плані освітнього процесу розподіл навчального навантаження відображають у кредитах ЄКТС та аудиторних годинах за курсами, семестрами, тижнями.

Наприклад: у структурно-логічній схемі ОПП визначено, що освітній компонент ОК2 вивчають у 8 семестрі (IV курс), відповідно у плані освітнього процесу вивчення цього освітнього компонента планується у 8 семестрі (IV курс). За ОПП обсяг освітнього компонента ОК2 становить 3 кредити ЄКТС (загальна кількість годин – 90 год, з них аудиторних може бути не більше ніж 60, самостійної роботи – не менше ніж 30 год). Визначена закладом освіти кількість аудиторних годин становить 48 год, кількість годин самостійної роботи – 42 год.

Визначена закладом освіти кількість аудиторних годин розподіляється за видами навчальних занять (лекції – 32 год, практичні – 2 год, семінарські – 14 год). Навчальне навантаження у 8 семестрі становить 3 кредити ЄКТС. Відповідно до графіка освітнього процесу у 8 семестрі 12 тижнів теоретичного навчання, отже кількість аудиторних годин на тиждень – 4 години. У разі, якщо освітній компонент вивчають декілька семестрів, розподіл навчального навантаження відображають у кредитах ЄКТС та аудиторних годинах для кожного семестру.

У плані освітнього процесу відображають форми підсумкового контролю з освітніх компонентів. Якщо формою підсумкового контролю з дисципліни є екзамен(и), то на підготовку та проходження кожного з них виділяється один кредит ЄКТС.

Підсумковий контроль з дисципліни у формі екзамену рекомендовано планувати з освітніх компонентів, обсяг яких становить три або більше кредитів ЄКТС насамперед з таких, які вивчаються декілька семестрів та/або поділяються на декілька окремих модулів обсягом не менше одного кредиту. Кредит (30 годин), що відводиться на підготовку та проходження екзамену, є окремим видом навчальної роботи і виділяється із загального обсягу годин на дисципліну. З цих годин не виділяються аудиторні години. Оплата педагогічним працівникам проводиться з дотриманням Норм часу для планування та обліку навчальної роботи педагогічних і науково-педагогічних працівників закладів фахової передвищої освіти, затверджених наказом МОН від 18.06.2021 № 686.

Розподіл на види навчальної роботи інших годин з дисципліни відбувається з урахуванням норми пункту 9.5 Типового положення про організацію освітнього процесу у закладах фахової передвищої освіти – «максимальна рекомендована кількість годин навчальних занять на один кредит для здобувачів освіти становить 20 годин». Пріоритетним є залишення без змін кількості аудиторних годин для семінарських, практичних та лабораторних занять. Наприклад, освітній компонент має обсяг 120 годин (4 кредити ЄКТС), з них можливо виділити на аудиторну роботу 60 годин (50 %) і решту

поділити в рівних частках на самостійну роботу студента та на підготовку і складання екзамену.

У навчальному плані в частину «Розподіл годин за тижнями» підготовка до екзамену у тижневе навантаження не вноситься. Цей обсяг вноситься у загальний бюджет часу на підсумковий контроль та враховується під час складання графіка освітнього процесу (один тиждень – 1,5 кредиту ЄКТС).

Під час розробки навчальної програми дисципліни до неї вноситься час, відведений на підготовку та складання екзамену. Орієнтовний механізм використання цього обсягу має бути деталізований у Положенні про організацію освітнього процесу та/або у навчальній програмі дисципліни (на розсуд закладу освіти).

У графах «Екзамени», «Заліки», зазначають семестр, у якому заплановано екзамен/залік. Наприклад: з освітнього компонента ОК 10 залік заплановано у 2 семестрі. Відповідно у графі «Залік» для цього освітнього компонента зазначаємо 2. Можна використовувати додаткові позначення (усно (у) або письмово (п)), наприклад, з відповідного освітнього компонента у графі «Екзамен» 5 (п).

Якщо курсова робота планується як окремий модуль дисципліни, то на нього виділяється не менше одного кредиту ЄКТС. Якщо курсова робота планується як окремий компонент, то на нього виділяється не менше трьох кредитів ЄКТС. Для здобувачів освіти першого курсу курсові проєкти (роботи), як правило, не планують, а у випускному семестрі можна планувати лише за умови відсутності в плані кваліфікаційної роботи (проєкту). У разі, якщо з освітнього компонента заплановано курсову роботу у 7 семестрі, для цього освітнього компонента у графі «Курсові роботи» зазначаємо 7.

У навчальному плані зазначають усі види практичної підготовки, їх обсяг у кредитах ЄКТС та годинах, розподіл за курсами та семестрами, тривалість у відповідному семестрі.

Якщо вид практики складається з декількох складових, у плані освітнього процесу зазначають кожен із них. Наприклад: ОКп Навчальна практика: 1. Слюсарна, 2. Механічна. 3. Зварювальна тощо. Зазначають загальний обсяг кредитів ЄКТС та годин (у тому

числі самостійної роботи), обсяг кредитів ЄКТС у відповідному семестрі, форми підсумкового контролю тощо для кожної складової навчальної практики окремо та для навчальної практики загалом. Інформація щодо практичної підготовки, відображена у плані освітнього процесу, має відповідати ОПП (у тому числі структурно-логічній схемі), графіку освітнього процесу, розділу 2 «Практична підготовка».

У графіку освітнього процесу обов'язково відображають атестацію здобувачів фахової передвищої освіти, зокрема форму проведення атестації, обсяг у кредитах ЄКТС та годинах, відведених на її проведення. Атестація здобувачів фахової передвищої освіти здійснюється у формах, визначених стандартами фахової передвищої освіти з відповідних спеціальностей (за наявності).

Навчальний план підготовки здобувачів фахової передвищої освіти на основі базової середньої освіти розробляють на підставі відповідної ОПП та освітньої програми профільної середньої освіти. Усі освітні компоненти навчального плану мають відповідати ОПП та освітній програмі профільної середньої освіти закладу освіти у частині переліку та назв освітніх компонентів (навчальних предметів), обсягу кредитів ЄСТС та/або годин, форм підсумкового контролю тощо.

Навчальний план поділяється на дві частини: за програмою профільної середньої освіти та за ОПП.

До частини навчального плану **за програмою профільної середньої освіти** включають усі навчальні предмети профільної середньої освіти (базові, профільні предмети і спеціальні курси, вибірково-обов'язкові предмети, факультативні курси), їх обсяг зазначають в аудиторних годинах, у тому числі відображають розподіл навчальної роботи в аудиторних годинах за курсами, семестрами, тижнями.

Наприклад: обсяг навчального предмета «Українська мова» за програмою профільної середньої освіти становить 148 годин. Навчальний предмет вивчається на I-II курсі (1-4 семестри). Відповідно до графіка освітнього процесу тривалість теоретичного навчання за цей період – 74 тижні (1 семестр – 17 тижнів, 2 семестр – 23 тижні, 3 семестр - ...,

...). У навчальному плані за програмою профільної середньої освіти зазначають розподіл навчальної роботи в аудиторних годинах за семестрами, тижнями. Зокрема, з навчального предмета «Українська мова» у 1 семестрі загальна кількість аудиторних годин становить – 34 год, кількість аудиторних годин на тиждень становить – 2 год, у 2 семестрі загальна кількість аудиторних годин становить – 46 год, кількість аудиторних годин на тиждень становить – 2 год і т.д., що в сумі за 1-4 семестри має становити 148 год.

До частини навчального плану ОПП, включають усі освітні компоненти ОПП, їх обсяг зазначають у кредитах ЄКТС та аудиторних годинах, у тому числі відображають розподіл навчальної роботи в кредитах ЄКТС та аудиторних годинах за курсами, семестрами, тижнями тощо.

Освітні компоненти ОПП, що інтегруються з навчальними предметами профільної середньої освіти, позначають*. Такі освітні компоненти відображають у навчальному плані у частині профільної середньої освіти, і у частині освітньо-професійної підготовки. У частині профільної середньої освіти (**за програмою профільної середньої освіти**) їх обсяг зазначають в аудиторних годинах, у частині освітньо-професійної підготовки (**за освітньо-професійною програмою**), їх обсяг зазначають у кредитах ЄКТС та годинах (складається з годин аудиторної роботи, у тому числі годин аудиторної роботи визначених для цього компонента у програмі профільної середньої освіти (з позначкою*) та самостійної роботи), зазначають форму підсумкового контролю. У цьому випадку аудиторні години навчальних предметів профільної середньої освіти, що відображені двічі у навчальному плані і у частині профільної середньої освіти, і у частині освітньо-професійної підготовки), не рахують двічі і не вивчають двічі.

Приклад 1. Освітній компонент інтегрований з програмою профільної середньої освіти (аудиторні години у повному обсязі вивчають за рахунок годин профільної середньої освіти). ОК 4. Психологія інтегрується до спеціального курсу «Психологія» за програмою профільної середньої освіти. Освітній компонент

вивчають на II курсі (4 семестр), форма підсумкового контролю – екзамен. У частині навчального плану за ОПП) для ОК 4. Психологія зазначають обсяг кредитів ЄКТС (4 кредити ЄКТС), загальну кількість годин (120 годин), з них аудиторної роботи – 72* год (визначені за програмою профільної середньої освіти) та самостійної роботи – 48 год). Аудиторні години на вивчення освітнього компонента розподіляють за видами навчальних занять (лекції – 22 год, практичні – 24 год, семінарські – 26 год). Зазначають розподіл навчальної роботи в кредитах ЄКТС та аудиторних годин за курсами, семестрами, тижнями та форму підсумкового контролю – екзамен. У частині навчального плану за програмою профільної середньої освіти зазначають лише кількість аудиторних годин, передбачену на її вивчення за програмою профільної середньої освіти, у тому числі відображають розподіл навчальної роботи в аудиторних годинах за курсами, семестрами, тижнями. Зокрема, зі спеціального курсу «Психологія» у 4 семестрі загальна кількість аудиторних годин становить – 72 год, враховуючи кількість тижнів теоретичного навчання у 4 семестрі – 18, кількість аудиторних годин на тиждень становить – 4 годин.

Приклад 2. Освітній компонент інтегрований з програмою профільної середньої освіти (аудиторні години частково вивчаються за рахунок годин профільної середньої освіти). ОК5. Загальні основи педагогіки* (Вступ до спеціальності) інтегрується у спеціальний курс «Вступ до спеціальності» за програмою профільної середньої освіти у кількості 54 год. У частині навчального плану за ОПП) для ОК5. Загальні основи педагогіки* (Вступ до спеціальності), зазначають обсяг кредитів ЄКТС (5 кредитів ЄКТС), загальна кількість годин (150 год), з них аудиторної роботи – 86 год (54*+32) та самостійної роботи – 64 год). Освітній компонент вивчають на II курсі (4 семестр, 18 тижнів, 54 год *(визначені за програмою профільної середньої освіти), кількість аудиторних годин на тиждень становить – 3 год) та її вивчення продовжується на III курсі (5 семестр, 16 тижнів, 32 год, кількість аудиторних годин на тиждень становить – 2 години). Аудиторні години на вивчення освітнього компонента розподіляють за видами навчальних занять (лекції – 22 год, практичні – 50 год, семінарські – 14 год). Зазначають розподіл навчальної роботи в кредитах ЄКТС та аудиторних

годин за курсами, семестрами, тижнями та форму підсумкового контролю – екзамен. У частині навчального плану за програмою профільної середньої освіти зазначають лише кількість аудиторних годин, передбачену на її вивчення за програмою профільної середньої освіти, у тому числі відображають розподіл навчальної роботи в аудиторних годинах за курсами, семестрами, тижнями. Зокрема, зі спеціального курсу Вступ до спеціальності у 4 семестрі загальна кількість аудиторних годин становить – 54 год, враховуючи кількість тижнів теоретичного навчання у 4 семестрі – 18, кількість аудиторних годин на тиждень становить – 3 години.

У разі, якщо освітній компонент ОПП за назвою відрізняється від назви навчального предмета профільної середньої освіти, з яким інтегрується, до переліку навчальних предметів профільної середньої освіти навчального плану включають назву відповідно до програми профільної середньої освіти, у дужках – назву відповідно до ОПП з позначкою*, тоді як до переліку освітніх компонентів ОПП навчального плану вносять назву відповідно до ОПП з позначкою *, у дужках – назву відповідно до програми профільної середньої освіти.

Наприклад: освітній компонент ОПП «Основи інформатики з елементами програмування» інтегрується з вибірково-обов'язковим предметом профільної середньої освіти «Інформатика». До переліку навчальних предметів профільної середньої освіти навчального плану вносимо запис: Інформатика (Основи інформатики з елементами програмування*), тоді як до переліку освітніх компонентів освітньо-професійної програми навчального плану вносимо запис Основи інформатики з елементами програмування* (Інформатика).

У графі «Код освітнього компонента» у частині навчального плану (за програмою профільної середньої освіти) зазначають порядковий номер навчального предмета відповідно до освітньої програми профільної середньої освіти закладу освіти.

До частини навчального плану, який розробляють на підставі ОПП, включають усі обов'язкові та вибіркові освітні компоненти ОПП, а у графі «Код освітнього компонента» зазначають їх коди

(наприклад ОК1 ..., ОК2. Основи філософських знань, ..., ВК1. Спортивна фізіологія, ...).

Орієнтовну форму навчального плану підготовки здобувачів фахової передвищої освіти на основі базової середньої освіти наведено в додатку 2.

Навчальний план підготовки здобувачів фахової передвищої освіти розробляють на підставі відповідної ОПП. Усі освітні компоненти навчального плану мають відповідати освітньо-професійній програмі у частині переліку та назв освітніх компонентів (навчальних предметів), обсягу кредитів ЕСТС та годин, форм підсумкового контролю. Наведений зразок заклади освіти можуть використовувати як орієнтовний під час розроблення навчального плану, окрім частини (за програмою профільної середньої освіти).

Навчальний план підготовки фахового молодшого бакалавра на основі професійної (професійно-технічної) освіти, фахової передвищої освіти або вищої освіти розробляє заклад фахової передвищої освіти з урахуванням визнання раніше здобутих результатів навчання.

Розділ 6. Перелік необхідних лабораторій, кабінетів і майстерень

Наводять перелік лабораторій, кабінетів, майстерень, наявних у закладі освіти та необхідних для успішної реалізації ОПП.

Розділ 7. Пояснення до навчального плану

Уточнюють окремі положення навчального плану і особливості організації освітнього процесу.

6. Перелік необхідних лабораторій, кабінетів і майстерень	
	Кабінети
1	
...	
	Лабораторії
1	
...	
	Майстерні
1	

7. Пояснення до навчального плану

Навчальний план складено на підставі освітньо-професійної програми (назва),

затвердженої _____ (протокол від « ____ » ____ 20__ р. №__)

та введеної в дію з « ____ » ____ 20__ р. (наказ від з « ____ » ____ 20__ р. №__).

Навчальний план затверджено (схвалено) _____ (протокол від « ____ » ____ 20__ р. №__).

Заступник директора з навчальної роботи _____

(підпис)

прізвище, ініціали

[illegible]

ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ

1. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
2. Про фахову передвищу освіту: Закон України від 06.06.2019 № 2745-VIII
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19#Text>
3. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII
URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
4. Про фізичну культуру і спорт: Закон України від 24.12.1993 № 3808-XII
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12#Text>
5. Про атестацію здобувачів ступеня фахової передвищої освіти та ступенів вищої освіти на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у формі єдиного державного кваліфікаційного іспиту. Постанова Кабінету Міністрів України від 19.05.2021 № 497
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/497-2021-%D0%BF#Text>
6. Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності. Постанова Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 № 1187
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-%D0%BF#Text>
7. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій. Постанова Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 № 1187
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text>
8. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 № 266
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF#n11>
9. Про затвердження Порядку реалізації права на академічну мобільність. Постанова Кабінету Міністрів України від 12.08.2015 № 579
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/579-2015-%D0%BF#Text>

10. Про затвердження Положення про акредитацію освітньо-професійних програм фахової передвищої освіти: наказ Міністерства освіти і науки України від 01.07.2021 №749

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1608-21#Text>

11. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів фахової передвищої освіти: наказ Міністерства освіти і науки України від 08.06.2026 № 899

12. Про затвердження Положення про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення осіб, які навчаються у закладах фахової передвищої освіти, та надання їм академічної відпустки: наказ Міністерства освіти і науки України від 09.05.2024 № 653

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0993-24#Text>

13. Про затвердження Порядку визнання у вищій та фаховій передвищій освіті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти: наказ Міністерства освіти і науки України від 08.02.2022 №130.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0328-22#Text>

14. Про затвердження Типового положення про організацію освітнього процесу в закладах фахової передвищої освіти та Положення про практичну підготовку здобувачів фахової передвищої освіти: наказ Міністерства освіти і науки України від 02.05.2023 № 510

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1054-23#Text>

15. Про затвердження типової освітньої програми профільної середньої освіти за професійним спрямуванням: наказ Міністерства освіти і науки України від 08.06.2026 № 898.

URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-typovoi-osvitnoi-prohramy-profilnoi-serednoi-osvity-za-profesiinym-spryamuvanniam>

16. Про особливості запровадження змін до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2024 року № 1021: наказ Міністерства освіти і науки України від 19.11.2024 № 1625

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1833-24#Text>